RA07

RUSKO 1917: REVOLÚCIA A BOĽŠEVIZMUS

Vojna, moc a skúška tvrdení o financovaní

ÚPLNÁ PRAMENNÁ ŠTÚDIA

Pramenné porovnanie revolučných rozhodnutí, zahraničnej podpory a Beterovho výkladu.

Február · október · nemecká podpora · Sisson · represia · Beter

Tempus omnia revelat.

Prvé vydanie · 11. október 2026 · v1.0

Obsah

Čo tento diel skúma 3
Metóda, dátumy a hranice prístupu 4
01 / Dve revolúcie, nie jeden okamih 5
02 / Vojna, chlieb a rozpad poslušnosti 6
03 / Politické mená nie sú mená národov 7
04 / Dvojvládie a rozkaz číslo 1 8
05 / Aprílové tézy ako program, nie hotový režim 9
06 / Júl a Kornilov: cesta nebola priamočiara 10
07 / Október: organizovaný zásah a politické zázemie 11
08 / Sovnarkom: prečítať skutočný zoznam vlády 12
09 / Mier a pôda: sľub, norma a uskutočnenie 13
10 / Voľby a rozpustenie Ústavodarného zhromaždenia 14
11 / Banky a štátne dlhy: čo režim naozaj prikázal 15
12 / Nemecko a návrat cez jeho územie 16
13 / Kühlmannov záznam: silný doklad s presným dosahom 17
14 / Parvus, Ganetskij, Sumensonová: obvinenie nie je účtovníctvo 18
15 / Sissonove dokumenty: pravý telegram o nepravých dôkazoch 19
16 / Schiff a telegram z apríla: ktorá vláda mala dostať podporu? 20
17 / Rok 1917 a Balfour: súbeh nie je spoločné velenie 21
18 / Brest-Litovsk: mier neznamenal rovnosť partnerov 22
19 / Čeka a červený teror: represiu netreba domýšľať 23
20 / Občianska vojna a vonkajší zásah 24
21 / Náboženská sloboda a útok na inštitúcie 25
22 / Pogromy: ani červená uniforma nebola zárukou ochrany 26
23 / Beterov boľševizmus a historická kategória 27
24 / Záver: viac príčin, konkrétna zodpovednosť 28
Osoby a inštitúcie: nezamieňať 29
Register tvrdení / C01–C05 30
Register tvrdení / C06–C10 31
Chronológia / 1 32
Chronológia / 2 33
Slovníček 34
Čitateľský postup a údaje o vydaní 35
Pramene / S01–S05 36
Pramene / S06–S10 37
Pramene / S11–S15 38
Pramene / S16–S20 39
Pramene / S21–S25 40
Pramene / S26–S30 41
Pramene / S31–S36 42

Čo tento diel skúma

RA07 je samostatnou pramennou štúdiou v sérii Research & Analysis. Rozlišuje dejiny revolučného Ruska od Beterovho neskoršieho označovania mocenských frakcií. Nevyvodzuje politickú činnosť z náboženstva ani z rodokmeňa.

Ťažiskom je rok 1917. Vybrané dokumenty z rokov 1918–1920 vysvetľujú následné budovanie režimu, mier, zásahy do práv, občiansku vojnu a vznik neskorších obrazov revolúcie. Nie je to úplná história Sovietskeho zväzu ani súpis všetkých jeho obetí.

Základnú časť tvoria dobové dekréty, stranícke rezolúcie a diplomatické telegramy v dostupných edíciách. Dopĺňajú ich pomenované odborné výklady. Mimoriadnu pozornosť venujeme rozdielu medzi dokumentovanou nemeckou pomocou, spornými konkrétnymi kanálmi a tvrdením o úplnej zahraničnej kontrole.

Výsledok nie je vopred oslobodzujúci ani obžalobný. Represívne rozhodnutia označujeme podľa ich skutočného znenia; falzifikáty a chronologické zámeny neprijímame ani vtedy, keď podporujú kritiku režimu. Obete neprestávajú byť obeťami preto, že sa nehodia do politického príbehu.

Úplná štúdia obsahuje celý redakčný výklad tohto vydania v PDF, HTML a TXT. Ilustrovaná edícia je kratší orientačný sprievodca. Stručnosť obrázkov nesmie posilňovať závery nad rámec textu. Oba jazyky používajú tie isté čísla kapitol a zdrojov.

Metóda, dátumy a hranice prístupu

Označenia S01–S36 vedú do pramenného registra. Rozlišujeme pôvodný dokument, jeho neskoršie vydanie či preklad, odborný rozbor a vlastný analytický záver. Prameň potvrdzuje minimálne to, čo autor napísal; nemusí tým potvrdiť, že každé jeho tvrdenie bolo pravdivé.

OS znamená juliánsky starý štýl, NS gregoriánsky nový štýl. V roku 1917 bol rozdiel trinásť dní. Názvy februárová a októbrová revolúcia zachovávame ako zaužívané označenia; pri rozhodujúcich dátumoch uvádzame oba štýly. Pri edíciách rozlišujeme dátum vzniku, prijatia a publikovania dokumentu. [S16]

Slovenské vysvetlenia vychádzajú z dostupných anglických prekladov a z nemeckého textu citovaného pri Kühlmannovi. Nie sú novou kritickou edíciou ruských originálov. Politické tvrdenia podávame prevažne parafrázou; prípadné slovné označenie v úvodzovkách samo neznamená doslovný preklad celej vety.

Kühlmannov záznam bol čítaný v reprodukcii historika, nie ako archívny autograf. Robertsová a McGeever sú zdrojmi vlastného odborného výskumu; ich archívne doklady sme samostatne všetky nepreverili. Pri Lyandresovi a pri článku o Sissonových dokumentoch uvádzame obmedzenie na abstrakt a bibliografiu. [S17, S19, S21, S23, S30]

Výrazy doložené, čiastočne doložené, nepodložené a v rozpore s dokladmi sú výsledkami tohto výberu prameňov, nie certifikátom konečnosti. Neprítomnosť nálezu nie je vždy dôkazom neexistencie; možnosť však nie je dôkazom skutočnosti. Prvé vydanie vzniklo s pomocou AI a neprešlo externým akademickým recenzným konaním.

01 / Dve revolúcie, nie jeden okamih

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Vo februári 1917 podľa vtedajšieho ruského kalendára padla monarchia. V októbri boľševici a ich spojenci zvrhli Dočasnú vládu. Cár Mikuláš II. abdikoval 2. marca starého štýlu, teda 15. marca nového; októbrové prevzatie moci sa viaže na 25. október, teda 7. november. Tieto dátumy neoznačujú dve verzie pravdy, ale dva kalendáre a dve rozdielne zmeny režimu. [S01, S07, S16]

Najčastejšia skratka — Lenin v októbri zvrhol cára — preto zamení protivníka aj sled udalostí. Medzi abdikáciou a októbrom existovalo niekoľko mesiacov politického zápasu o vojnu, pôdu, reprezentáciu a moc. Podpora pádu monarchie na jar nie je sama osebe podporou boľševického programu na jeseň. Toto rozlíšenie bude rozhodujúce pri hodnotení zahraničných telegramov aj finančných záväzkov. [S01, S04, S22]

Kalendárna reforma z roku 1918 stanovila, že po 31. januári bude nasledovať 14. február. V chronológii uvádzame starý štýl ako OS a nový ako NS; zahraničné dokumenty ponechávame v ich gregoriánskom datovaní. Rok ani mesiac nepoužívame bez kontroly na dokazovanie príčinnej súvislosti. [S16]

Analytická otázka znie: ktorú udalosť mal konkrétny človek na mysli, keď napísal „ruská revolúcia“? List z apríla 1917 nemôžeme potichu presunúť za novembrové prevzatie moci. Rovnako neskorší protivládny výrok nesmie spätne vymazať skoršie sympatie. Dejiny aktéra môžu obsahovať zmenu postoja, nie jedinú večnú lojalitu.

REDAKČNÁ SCHÉMA · NIE NOVÉ EMPIRICKÉ DÁTA

2. III. OS	15. III. NS	25. X. OS	7. XI. NS

Dve udalosti; dva kalendáre. Pre rok 1917: NS = OS + 13 dní.

> *Najprv dátum, vláda a adresát; až potom výklad.*

Zdroje / poznámky: S01, S04, S07, S16, S22

02 / Vojna, chlieb a rozpad poslušnosti

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Historický výklad februára musí zahrnúť vojnovú záťaž, zásobovanie a konanie ľudí v uliciach. Siegelbaumov prehľad spája začiatok masových protestov v Petrohrade so ženskými demonštráciami a požiadavkami na chlieb; pridávali sa robotníci a napokon sa vzbúrili časti posádky. Bez poslušných ozbrojených síl sa príkaz na potlačenie protestu nedal jednoducho vykonať. [S02]

Abdikačný manifest samotného Mikuláša II. uvádza vojnu a potrebu jednoty pri jej vedení. Rozhodnutie odísť prezentuje ako obetu v záujme Ruska a odovzdáva následníctvo bratovi. Je to autorovo zdôvodnenie abdikácie, nie úplné vysvetlenie príčin revolúcie. Spolu s opisom protestov však ukazuje, že vojna a kríza autority sú prítomné aj v prameňoch, nie iba v neskoršej teórii. [S01]

Pre hodnotenie zahraničného zásahu je dôležité rozlíšiť vytvorenie krízy od jej využitia. Vonkajší aktér môže financovať tlač, umožniť návrat politika alebo podporiť rozklad protivníkovej armády. Taká činnosť však nenahrádza otázku, prečo sa výzva stretla s odozvou a prečo štát nedokázal odpor kontrolovať. To je príčinná otázka, nie morálne ospravedlnenie ktoréhokoľvek revolucionára.

Ženy žiadajúce potraviny, vojaci odmietajúci rozkaz a stranícky organizátor nemusia mať rovnaký konečný cieľ. Z neskoršieho víťazstva jednej strany nevyplýva, že všetci účastníci prvotného protestu vedome pripravovali práve jej režim. V tejto štúdii preto nepripisujeme celý február jedinej organizácii ani jednému národu.

> *Využiť krízu nie je to isté ako vysvetliť všetky jej príčiny.*

Zdroje / poznámky: S01, S02

03 / Politické mená nie sú mená národov

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

V roku 1917 sa prekrývali, ale nesplývali viaceré roviny organizácie: vláda, politické strany, soviety a vojenské výbory. Dočasná vláda nebola boľševickou vládou; soviet znamenal radu, nie automaticky Leninovu stranu. Lenin sám v aprílových tézach priznával, že boľševici boli v mnohých sovietoch v menšine. [S03–S05]

Základná orientácia zahŕňa liberálnych konštitučných demokratov — kadetov; socialistických revolucionárov — eserov; menševikov a boľševikov ako súperiace socialistické prúdy; a ďalšie národné či robotnícke organizácie. Rozdiely sa týkali revolučnej stratégie, vojny, pôdy, parlamentu a národnej otázky. Prehľad nie je vyčerpávajúcim zoznamom všetkých strán impéria. [S02, S07, S12, S24]

Bund poskytuje konkrétny protipríklad predstave jedného židovského politického velenia. Archívny sprievodca YIVO opisuje židovské robotnícke hnutie s vlastnou jazykovou a organizačnou tradíciou. Jeho ruské vetvy prešli spormi aj rozštiepením: časť neskôr prijala komunistickú orientáciu. Nie je presné vyhlásiť Bund za večne jednotne proboľševický alebo za navždy jednotne protiboľševický. [S24]

Pri každom dokumente preto zisťujeme konkrétny subjekt a obdobie. „Ruský“, „židovský“, „socialistický“ a „boľševický“ neoznačujú tú istú množinu ľudí. Ak niekto patril do dvoch kategórií, ešte z toho nevyplýva zastupovanie všetkých členov jednej z nich. Stranícka funkcia sa dokladá členstvom a rozhodovaním, nie priezviskom.

> *Komunita, strana, rada a štát sú rozdielne subjekty.*

Zdroje / poznámky: S02, S03, S04, S05, S07, S12, S24

04 / Dvojvládie a rozkaz číslo 1

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Rozkaz petrohradského sovietu z 1./14. marca 1917 smeroval predovšetkým k posádke hlavného mesta. Ukladal vytváranie volených výborov, zveroval zbrane pod ich kontrolu a politické konanie vojakov podriadil sovietu. Pokyny vojenskej komisie Dumy mali byť vykonané iba vtedy, keď neodporovali rozhodnutiam sovietu. Text zároveň zachovával služobnú disciplínu a odlišoval ju od občianskych práv mimo služby. [S03]

Nie je preto presné citovať iba jednu vetu a vyhlásiť, že dokument jednoducho zrušil každú disciplínu v celej armáde. Rovnako nešlo o osobný Leninov rozkaz. Kľúčovým problémom bola konkurenčná legitimita: kto môže vydávať politicky záväzné pokyny ozbrojeným ľuďom? [S03]

Lenin v článku o dvojvládí charakterizoval situáciu ako súbežnú existenciu vlády buržoázie a iného typu moci založenej na robotníckych a vojenských radách. Ide o jeho stranícke čítanie situácie. Jeho formulácia dokladá, ako sa ju usiloval zmeniť; nedáva nám právo označiť všetkých vtedajších členov sovietov za vykonávateľov Leninovej vôle. [S05]

Rozdiel medzi formálnou funkciou a vykonateľným príkazom je zásadný aj pre teórie zákulisnej moci. Minister môže mať titul, ale nedostatok poslušných jednotiek; rada môže mať podporu vojakov, ale nechcieť prevziať celý vládny aparát. Rozpad autority preto nemožno vysvetliť iba zoznamom najvyšších funkcionárov alebo údajných sponzorov.

REDAKČNÁ SCHÉMA · NIE NOVÉ EMPIRICKÉ DÁTA

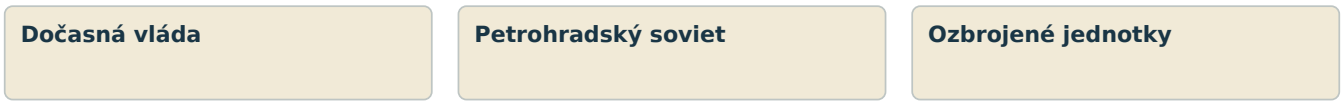

Schéma súperiacich autorít, nie hierarchia jediného velenia.

> *Titul, podpora a schopnosť presadiť príkaz nemusia byť v jedných rukách.*

Zdroje / poznámky: S03, S05

05 / Aprílové tézy ako program, nie hotový režim

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Leninove aprílové tézy odmietli podporu Dočasnej vlády, požadovali presun moci k sovietom a zmenu straníckej orientácie. Medzi konkrétnymi návrhmi bolo zjednotenie bánk pod kontrolou sovietov a zásah do pozemkového vlastníctva. Lenin zároveň napísal, že bezprostrednou úlohou nie je jednoducho zaviesť socializmus jedným krokom, ale kontrola spoločenskej výroby a rozdeľovania. [S04]

Tieto body sú dôležité, pretože dávajú politickému konfliktu obsah. Nie je potrebné hádať program z náboženstva predkov. Čitateľ môže preveriť, čo Lenin otvorene navrhoval, a potom porovnať, čo sa po prevzatí moci skutočne právne ustanovilo. Zhodný bod programu a neskoršieho dekrétu však ešte neznamená zhodu všetkých miestnych praktík. [S04, S14]

Tézy navyše priznávajú boľševickú menšinu v mnohých radách a požadujú vysvetľovanie stanoviska masám. Text tak odporuje zjednodušeniu, podľa ktorého už v apríli existovala bezvýhradná kontrola všetkých sovietov. Politická prevaha sa mala získať, nie iba oznámiť. [S04]

Pri čítaní revolučného programu odlišujeme tri úrovne: zamýšľanú zmenu, organizáciu schopnú ju presadzovať a výsledok. Kritika nesmie zameniť autorovo zdôvodnenie za vlastné schválenie. Uvedenie Leninových argumentov neznamená súhlas s jeho neskoršími represiami; bez poznania argumentov však nemožno zrozumiteľne vysvetliť, o čo sa politický zápas viedol.

> *Program stanovuje cieľ; sám nepotvrdzuje uskutočnenie ani súhlas obyvateľov.*

Zdroje / poznámky: S04, S14

06 / Júl a Kornilov: cesta nebola priamočiara

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Júlová kríza priniesla obvinenia, že boľševickí predstavitelia konali s podporou Nemecka. V publikovanom prokurátorskom výklade vystupujú svedkovia, obchodné kontakty a údajné finančné kanály. Je to dôkaz existencie konkrétneho obvinenia v lete 1917; jeho finančné závery treba ešte preverovať. Podrobnému odlíšeniu obvinenia od dokázanej platby sa venuje kapitola 14. [S18]

Koncom augusta starého štýlu sa rozvinula Kornilovova aféra. Kríza medzi generálom Kornilovom a Kerenským, pohyb jednotiek k Petrohradu a ich zastavovanie mobilizáciou odporcov posilnili ľavicu a oslabili dôveru v pravicové riešenie poriadku. Siegelbaumov prehľad zdôrazňuje aj nejasnosti predchádzajúcej komunikácie; nie všetky úmysly strán možno opísať jedinou jednoduchou vetou. [S06]

Pre náš argument je podstatný sled zmenených príležitostí. Strana, ktorá je po jednej kríze vystavená represiám, môže v ďalšej vystupovať ako obranca revolúcie a získavať politický priestor. Neskoršie víťazstvo preto nemáme čítať ako dôkaz nepretržitej všemocnosti od začiatku roka.

Otázka, kto poskytol peniaze, zostáva legitímna. Nenahrádza však otázky o dôveryhodnosti vlády, strachu z vojenského zásahu a rozhodnutiach iných strán. Teória, ktorá považuje každú porážku aj každé víťazstvo za rovnaký dôkaz vopred zariadeného plánu, stráca schopnosť rozlišovať medzi plánovaným a neplánovaným výsledkom.

> *Výsledok roka 1917 nebol už v každom jeho mesiaci hotovou skutočnosťou.*

Zdroje / poznámky: S06, S18

07 / Október: organizovaný zásah a politické zázemie

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Rezolúcia boľševického ústredného výboru z 10./23. októbra 1917 vyhlásila ozbrojené povstanie za naliehavú úlohu. Pripojený údaj o hlasovaní uvádza desať hlasov za a dva proti. Máme teda konkrétny organizačný doklad rozhodnutia, nie iba neskorší obraz spontánneho davu. Text obsahuje aj Leninove dôvody, ktoré však treba čítať ako zdôvodnenie stratégie. [S08]

V Petrohrade zohral kľúčovú úlohu Vojenský revolučný výbor a kontrola strategických miest. Prevzatie vlády bolo organizovaným ozbrojeným konaním, nie všeľudovým referendom. Zároveň z toho nevyplýva nulová podpora medzi robotníkmi a vojakmi. Pojmy prevrat, povstanie a revolúcia zdôrazňujú rozdielne úrovne toho istého procesu: spôsob prevzatia úradu, konanie ozbrojených skupín a širšiu spoločenskú premenu. [S07, S08]

Dôležité je nepoužiť jedno slovo namiesto vysvetlenia. Označenie „revolúcia“ samo nelegitimizuje všetky neskoršie opatrenia. Označenie „prevrat“ samo nedokazuje, že spoločenská kríza a podpora neexistovali. Potrebujeme osobitne rekonštruovať plánovanie, priebeh a rozsah mandátu.

Aj obrazové dôkazy majú čas. Publikovaný opis masovej rekonštrukcie útoku na Zimný palác sa týka predstavenia z roku 1920, nie priamo udalosti roku 1917. RA07 preto používa označené redakčné schémy a staršiu atmosférickú grafiku, nie ilustrácie vydávané za očité svedectvá. [S35]

> *Organizácia a spoločenské zázemie sa nevylučujú; ani jedno nie je všestranným mandátom.*

Zdroje / poznámky: S07, S08, S35

08 / Sovnarkom: prečítať skutočný zoznam vlády

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Dekrét z 26. októbra/8. novembra ustanovil Radu ľudových komisárov — Sovnarkom — na správu krajiny do zvolania Ústavodarného zhromaždenia. V jeho texte mali kontrola a právo odvolávať komisárov patriť zjazdu sovietov a jeho ústrednému výkonnému výboru. To je deklarovaná inštitucionálna forma prvej vlády, nie dôkaz bezchybnej demokratickej praxe. [S09]

Predsedom bol Lenin. Dokument uvádza okrem iných Rykova pri vnútorných veciach, Miliutina pri poľnohospodárstve, Šľapnikova pri práci, Lunačarského pri vzdelávaní, Skvorcova-Stepanova pri financiách, Trockého pri zahraničných veciach a Stalina pri národnostiach. Vojenské a námorné veci boli zverené kolektívu. Ide o dátumovaný zoznam funkcií, ktorý sa nedá nahradiť neskorším výberom známych mien. [S09]

Tento prameň nám nedáva biologické údaje o členoch vlády ani náboženský mandát od ich predkov. Verejná funkcia a zodpovednosť za rozhodovanie sa dajú skúmať priamo. Na tvrdenie, že vládu ovládala etnická skupina, nestačí vybrať niekoľko členov podľa domnelého pôvodu a ignorovať ostatných.

Rovnako treba rozlišovať vládu, stranícky ústredný výbor, bezpečnostný orgán a armádne velenie. Zoznam z inštitúcie A sa nemôže bez upozornenia prezentovať ako zoznam inštitúcie B. Pri každom údajnom percentuálnom zastúpení musia byť známe dátum, funkcie, celý menovateľ a spôsob klasifikácie. Ani správne vypočítaný podiel ešte nie je dôkazom kolektívnej lojality či viny.

> *Dátumovaný zoznam funkcií je lepší doklad než politická koláž priezvisk.*

Zdroje / poznámky: S09

09 / Mier a pôda: sľub, norma a uskutočnenie

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Dekrét o mieri navrhoval začatie rokovaní o ukončení vojny bez anexií a kontribúcií. Obracal sa na vlády aj národy a vyhlasoval zámer zverejniť tajné zmluvy. Návrh nebol opisom mieru, ktorý už nastal: ďalšie rokovania a ich výsledok zostávali otvorené. [S10]

Pozemkový dekrét z toho istého revolučného obdobia zrušil veľkostatkárske vlastníctvo bez náhrady a odovzdal majetok do správy miestnych pozemkových výborov a roľníckych sovietov. Obsahoval roľnícky mandát zostavený z 242 miestnych podkladov a opakovane sa odvolával na budúce Ústavodarné zhromaždenie. Text teda spájal bezprostredné vyvlastnenie s deklarovaným budúcim rozhodovaním. [S11]

Tieto dokumenty vysvetľujú, prečo nestačí opisovať rok 1917 iba menami vodcov a bankárov. Obsahovali zmeny dotýkajúce sa vojaka na fronte, roľníka i vlastníka pôdy. Otázka, akú podporu návrh získal, je odlišná od otázky, či bol spravodlivý voči každému dotknutému človeku. Politická príťažlivosť a etické hodnotenie nie sú tá istá veličina.

Pri právnej norme zároveň nepreskakujeme od vyhlásenia k výsledku. Z textu dekrétu možno zistiť, čo bolo prikázané a komu. Na zistenie, kto konkrétne získal pôdu, kto utrpel násilie a ako fungovala miestna správa, by bolo potrebné ďalšie regionálne skúmanie. Táto štúdia nepredstiera celoplošný súpis pozemkových prevodov. Rovnako nezamieňa novembrový mierový program s podmienkami Brest-litovskej zmluvy z marca 1918.

> *Vyhlásený program nie je ešte mierovou zmluvou ani miestnym výsledkom.*

Zdroje / poznámky: S10, S11, S25

10 / Voľby a rozpustenie Ústavodarného zhromaždenia

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Voľby do Ústavodarného zhromaždenia sa začali 12./25. novembra 1917. Použitý prehľad uvádza približne 42 miliónov hlasov a asi 24 % pre boľševikov. Je to zaokrúhlený podiel z odovzdaných hlasov, nie podiel všetkých obyvateľov, ani jednoduché meradlo podpory v každom meste a útvare. Eseri a príbuzné kandidátky mali silné postavenie, no ich vnútorné rozdelenie komplikovalo výklad mandátu. [S12]

Zhromaždenie zasadlo 5./18. januára 1918. Nasledujúce rozpustenie bolo zdôvodnené okrem iného tým, že staršie kandidátky nezodpovedali novému rozdeleniu síl, a tvrdením o nadradenosti sovietskej formy moci. Tieto dôvody sú explicitnou argumentáciou boľševickej moci; nie sú nezávislým dôkazom, že všetci voliči súhlasili s potlačením zvoleného orgánu. [S12, S13]

Rozdiel medzi dvoma mandátmi sa nemá zahladiť. Väčšina v určitom soviete, zjazde alebo ozbrojenej posádke nie je automaticky celoštátnou volebnou väčšinou. Súčasne celkový volebný výsledok sám neopisuje, kto v konkrétnom okamihu ovládal administratívu a ozbrojené sily.

Verejne zdokumentované rozpustenie je vážnym faktom o zužovaní politickej súťaže. Nie je potrebné k nemu pridať nepreukázanú etnickú motiváciu, aby bolo možné kritizovať narušenie reprezentácie. Práve presné pomenovanie rozhodujúcej inštitúcie a jej argumentu dáva kritike pevnejší základ než všeobecná nálepka o pôvode vodcov.

REDAKČNÁ SCHÉMA · NIE NOVÉ EMPIRICKÉ DÁTA

Podpora v meste	Mandát sovietu	Hlasy v krajine

Odlišné jednotky porovnania: nesčítavať ich ako tú istú väčšinu.

> *Vojenská prevaha, sovietsky mandát a volebná väčšina nie sú totožné.*

Zdroje / poznámky: S12, S13

11 / Banky a štátne dlhy: čo režim naozaj prikázal

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Dekrét o znárodnení bánk zo 14./27. decembra 1917 vyhlásil bankovníctvo za štátny monopol a prikázal zlúčenie súkromných bánk so Štátnou bankou. Počítal s prevzatím aktív aj záväzkov a deklaroval ochranu drobných vkladateľov. Prameň ukazuje právnu premenu vlastníctva a kontroly, nie automaticky účinnú ochranu každého vkladu. [S14]

Ďalší dekrét, datovaný 21. januárom/3. februárom 1918, anuloval štátne pôžičky predchádzajúcich vlád a výslovne bez výnimky rušil zahraničné pôžičky. Osobitne upravoval určité vnútorné záväzky, drobných držiteľov a sporiteľne. Preto nie je presné skrátiť celý text na tvrdenie, že každé súkromné plnenie každého druhu okamžite prestalo existovať. [S15]

Pre tézu o vláde súkromných bankárov sú tieto opatrenia nepríjemnou, ale potrebnou skúškou. Kto tvrdí, že pôvodní veritelia naďalej všetko riadili, musí vysvetliť konkrétny mechanizmus kontroly napriek zrušeniu ich pohľadávok. Nestačí odpovedať, že každá zjavná strata je v skutočnosti dokonalým maskovaním zisku.

Opačný extrém by bol rovnako nesprávny. Znárodnenie nevylučuje existenciu tajných platieb, korupcie, neskorších obchodných dohôd či zahraničného vplyvu. Doklad však mení to, čo treba preukázať: od všeobecného tvrdenia o financiách sa musíme presunúť k presnej transakcii, právu, osobe a dátumu. Štátna finančná politika a osobný hospodársky prospech sa nemajú považovať za tú istú otázku.

> *Znárodnenie nie je dôkaz neprítomnosti vplyvu; je skúškou tvrdenia o vlastníckej kontrole.*

Zdroje / poznámky: S14, S15

12 / Nemecko a návrat cez jeho územie

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Nemecké umožnenie Leninovho návratu zo švajčiarskeho exilu cez Nemecko v apríli 1917 nepatrí medzi čisto vymyslené spojenia. Vojenský protivník Ruska mal záujem na oslabení ruskej schopnosti pokračovať vo vojne. Historik Gerd Koenen spája logistickú pomoc s touto stratégiou a uvádza dobové nemecké správy o úspešnom návrate. [S17]

Samotná cesta však nedokazuje celý politický vzťah. Dopravná pomoc je jedna forma podpory; financovanie je ďalšia; právo zadávať a vynucovať konkrétne politické rozkazy je ešte silnejšie tvrdenie. Nemecký úradník mohol hodnotiť Leninovu činnosť ako prospešnú svojmu štátu bez toho, aby tým vznikal podpísaný Leninov záväzok poslúchnuť každý nemecký príkaz.

Leninov zverejnený program odmietal podporu Dočasnej vlády a pokračovanie vojny v jej doterajšom politickom rámci. To umožňuje ukázať súbeh cieľov bez domýšľania rovnakého konečného zámeru. Cisárska moc chcela oslabiť protivníka; boľševický program smeroval k revolučnej zmene moci. Súbeh v jednej otázke nie je totožnosťou ideológií. [S04, S17]

Práve tu treba odmietnuť dve pohodlné skratky. Nie je poctivé označiť každý dôkaz nemeckej pomoci za propagandu. Nie je však ani poctivé z jedného prechodu hranice odvodiť úplné autorstvo revolúcie alebo etnickú totožnosť jej pôvodcov. Dôkaz má platnosť pre konkrétny typ konania, nie automaticky pre všetky nadväzujúce tvrdenia.

REDAKČNÁ SCHÉMA · NIE NOVÉ EMPIRICKÉ DÁTA

Tranzit → **Financovanie** → **Politické riadenie**

Každý stupeň vyžaduje vlastný doklad.

> *Umožnenie cesty je doložený vzťah, nie samo osebe úplná zmluva o riadení.*

Zdroje / poznámky: S04, S17

13 / Kühlmannov záznam: silný doklad s presným dosahom

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

V zázname z 3. decembra 1917, ktorý Koenen reprodukuje s archívnou signatúrou, nemecký štátny tajomník Richard von Kühlmann spájal priebežnú podporu boľševikov rôznymi kanálmi s rozšírením ich tlače a základne. Zároveň písal o potrebe využiť ich neisté zotrvanie pri moci na dosiahnutie mieru. Je to konkrétne dobové priznanie nemeckej podpory, nie iba úvaha založená na zhodnom záujme. [S17]

Prístup k dokladu tu treba opísať presne: čítali sme jeho reprodukciu v historikovom článku, nie autograf v Politickom archíve nemeckého ministerstva zahraničia. Uvedená signatúra umožňuje ďalšie overenie. Článok je výskumným sprostredkovaním; tento diel nepredstiera novú archivársku autentifikáciu.

Dokument má značnú výpovednú hodnotu pre otázku, či nemecká strana podporovala boľševickú činnosť. Nemá rovnakú silu pre presný súčet prijatý straníckou pokladnicou, každý obchodný medzičlánok alebo podiel zahraničnej podpory na konečnom úspechu. Chýba tu kompletné spárovanie nemeckých výdavkov s ruskými príjmovými dokladmi.

Aj vlastná úspešnosť štátneho úradníka je tvrdením prameňa, ktoré treba analyzovať. Ak si pripisuje rozhodujúci účinok podpory, jeho výrok neodstraňuje ostatné príčiny. Naše vyhodnotenie preto znie: nemeckú podporu nemožno jednoducho poprieť; úplnú vonkajšiu kontrolu ani presnú finančnú bilanciu tento jediný záznam nepreukazuje. Oboje platí súčasne.

> *Existencia podpory, jej výška a úplná kontrola sú tri rôzne tvrdenia.*

Zdroje / poznámky: S17

14 / Parvus, Ganetskij, Sumensonová: obvinenie nie je účtovníctvo

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Júlové obvinenia spájali boľševikov s Alexandrom Helphandom, známym ako Parvus, Jakubom Ganetským a Jevgenijou Sumensonovou. Publikovaný prokurátorský text pracuje s obchodnými väzbami, telegramami, účtami a svedeckými tvrdeniami. Uvádza i finančné sumy, ale samotné ich uvedenie v obvinení ešte neustanovuje pôvod peňazí, politický účel ani konečného príjemcu každej platby. [S18]

Rozumný test potrebuje samostatne zodpovedať tieto otázky: existoval účet; uskutočnil sa pohyb peňazí; išlo o tržbu za tovar, súkromnú transakciu alebo štátnu subvenciu; kto mal dispozičné právo; a dostala príslušnú sumu politická organizácia? Zmena meny, medzičlánky a bežný obchod môžu cestu komplikovať. Nie sú automatickým ospravedlnením, ale ani automatickým dôkazom zakrytia.

Lyandresova monografia z roku 1995 je relevantnou odbornou prácou venovanou týmto obvineniam. Pri príprave vydania bol dostupný jej abstrakt a bibliografia, no rozsiahle PDF sa nepodarilo načítať. Preto jej nepripisujeme konkrétny konečný verdikt, ktorý by sme z abstraktu iba domýšľali. [S19]

Doloženie všeobecnej nemeckej podpory nezbavuje historika povinnosti preveriť konkrétny kanál. A prípadné vyvrátenie jedného kanála zase samo nezruší iné doklady podpory. Tu zostáva obmedzenie prvého vydania otvorene priznané: nevykonali sme úplný audit všetkých účtov a telegramov. Mená a šípky v teórii nahrádzame otázkami, ktoré by taký audit musel zodpovedať.

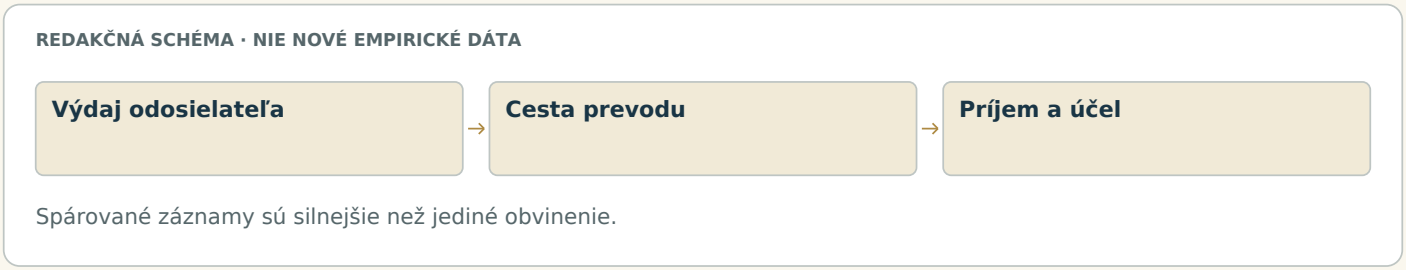

> *Pôvod, účel, dispozičné právo a konečný príjemca sa overujú osobitne.*

Zdroje / poznámky: S17, S18, S19

15 / Sissonove dokumenty: pravý telegram o nepravých dôkazoch

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Americký veľvyslanec David R. Francis vo februári 1918 poslal Washingtonu správu o materiáloch, ktoré s Edgarom Sissonom považovali za dôkazy nemecko-boľševického spojenia. Už sprievodný telegram však priznáva, že väčšinu originálov ani fotografií nemali vo vlastných rukách, a žiada ďalšie preverenie. Francis odlišoval získanie údajných originálov od potvrdenia ich pravosti. [S20]

Neskorší výskum Hamiltona a Georgacopoulosovej v dostupnom abstrakte označuje Sissonove dokumenty za fabrikované materiály šírené americkou vládou. Celý ich článok tu dostupný nebol, preto nepredstierame reprodukciu úplného forenzného dokazovania. Abstrakt postačuje na identifikáciu povahy prípadu; konkrétne detaily každej falzifikácie by vyžadovali celý rozbor. [S21]

Vzniká dôležitý rozdiel: autentický diplomatický telegram môže autenticky zaznamenávať, že diplomat uveril neautentickej prílohe. Zaradenie do oficiálnej edície FRUS potvrdzuje existenciu a znenie diplomatickej komunikácie, nie pravosť každého dokumentu, o ktorom komunikácia hovorí. Veta „je to v americkom vládnom archíve“ preto nestačí.

Tento prípad nemožno použiť ani na opačné zovšeobecnenie. Ak sú Sissonove materiály podvrhom, neznamená to, že každý nemecký dokument o podpore boľševikov je podvrh. Kühlmannov záznam a Sissonov súbor majú odlišný pôvod a preverujú sa oddelene. Kritické čítanie prameňov nesmie byť výberom iba tých pochybností, ktoré chránia obľúbený záver.

REDAKČNÁ SCHÉMA · NIE NOVÉ EMPIRICKÉ DÁTA

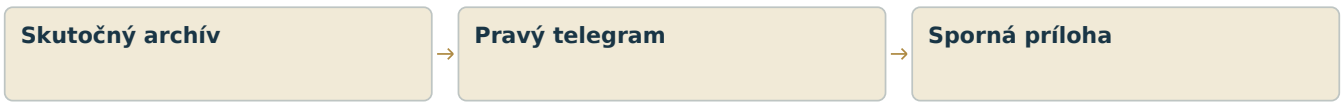

Pravosť sprievodného záznamu neoveruje automaticky prílohu.

> *Pravosť sprievodnej správy nie je automaticky pravosťou jej príloh.*

Zdroje / poznámky: S17, S20, S21

16 / Schiff a telegram z apríla: ktorá vláda mala dostať podporu?

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Telegram č. 1321, ktorý minister Lansing 16. apríla 1917 poslal veľvyslancovi Francisovi, obsahuje správu pre Miliukova alebo baróna Gunzburga. Podpísaní Marshall, Morgenthau, Schiff, Strauss a Rosenwald v nej vystupujú proti separátnemu mieru Ruska s Ústrednými mocnosťami a podporujú vtedajšiu demokratickú vládu. Ide o Dočasnú vládu, nie o boľševický kabinet, ktorý vtedy ešte neexistoval. [S22]

Tento krátky prameň je užitočný práve preto, že umožňuje preveriť dátum, adresáta aj obsah naraz. Vytrhnutie slov o pripravenosti spolupracovať a vynechanie námietky proti separátnemu mieru by prevrátilo politický zmysel správy. Zistenie zároveň nie je dôkazom správnosti všetkých politických rozhodnutí jej signatárov.

Robertsovej výskum rozlišuje Schiffovu podporu Dočasnej vlády od jeho neskoršej opozície voči boľševikom. Opisuje aj podporu protiboľševického informačného prostredia a rastúce obavy z protižidovského násilia bielych síl. Tieto zistenia používame ako autorkin výskum korešpondencie, nie ako vlastné preskúmanie všetkých bankových účtov. [S23]

Je teda nesprávne premeniť každé finančné či politické spojenie s „Ruskom po revolúcii“ na tú istú vec. Pôžička Dočasnej vláde, humanitárna pomoc, protiboľševická propaganda a neskorší obchod so sovietskymi orgánmi sú rozdielne činnosti. Konkrétny doklad môže potvrdiť jednu z nich bez potvrdenia ostatných. Žiadny jednotlivý list nepredstavuje úplný audit celej firmy; konkrétny protikladný dokument však nemožno jednoducho ignorovať.

> *Podpora revolúcie proti cárovi nie je automaticky podporou boľševikov.*

Zdroje / poznámky: S22, S23

17 / Rok 1917 a Balfour: súbeh nie je spoločné velenie

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Balfourova deklarácia je britský list z 2. novembra 1917. Októbrové prevzatie moci v Petrohrade sa pri prepočte na gregoriánsky kalendár viaže na 7. november. Blízkosť dátumov je skutočná; sama osebe však nie je dokladom, že obidve udalosti riadila jedna organizácia. Dokumenty majú odlišných autorov, adresátov, právne prostredie a bezprostredné ciele. [S07, S34]

Beter a neskorší digest ich prepájajú do širšieho rozprávania o spoločnom pôvode boľševizmu a sionizmu. Tieto texty sú dokladom existencie uvedeného výkladu. Na jeho historické potvrdenie by však bolo treba preukázať konkrétny rozhodovací vzťah medzi britskými aktérmi, bankovými záujmami a ruskou revolučnou organizáciou. Samotný kalendár taký vzťah neobsahuje. [S31–S34]

Vojna vytvárala medzinárodné príležitosti, ale jednotlivé strany ich mohli využívať z odlišných dôvodov. Ani občasný kontakt alebo spoločný protivník automaticky nezjednotí politické programy. Aprílový telegram so Schiffovým podpisom napríklad odmietal separátny mier, zatiaľ čo boľševická vláda sa neskôr uberala k vystúpeniu z vojny. Takéto rozdiely musia zostať viditeľné. [S22, S25]

Úlohou RA07 nie je vyriešiť celú históriu sionizmu nanovo; tú spracúva RA05. Tu testujeme iba konkrétny logický most. Na každej jeho strane potrebujeme dokument o činnosti a medzi nimi doklad spojenia. Bez druhého kroku máme dve udalosti vedľa seba, nie preukázanú spoločnú operáciu.

> *Rovnaký rok nie je finančná stopa ani organizačný rozkaz.*

Zdroje / poznámky: S07, S22, S25, S31, S32, S33, S34

18 / Brest-Litovsk: mier neznamenal rovnosť partnerov

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Zmluva z 3. marca 1918 ukončila vojnový stav medzi Ruskom a Ústrednými mocnosťami. Publikovaný text ukladal Rusku zásadné územné a vojenské záväzky vrátane odchodu z rozsiahlych priestorov a demobilizácie. To je konkrétny výsledok rokovaní, ktorý sa musí odlíšiť od novembrového všeobecného mierového programu. [S10, S25]

Zmluva zároveň ukazuje význam asymetrie. To, že vojenská moc získala výhodné podmienky od slabšieho partnera, nemusí samo osebe dokazovať tajnú kontrolu; môže ísť o otvorené vojenské donútenie a zúžený výber možností. Ale ani tlak okolností nevylučuje vlastnú zodpovednosť vlády za voľbu a jej dôsledky.

V skúmanom texte sú osobitne pomenované Ukrajina, Fínsko a ďalšie územia. Nie je preto presné opisovať celý priestor bývalého impéria iba ako jednu homogénnu populáciu bez vlastných politických konfliktov. Zmluvné uznanie, miestny súhlas a reálna kontrola územia navyše nie sú totožné veci. [S25]

Pre tézu o nemeckej podpore je Brest dôležitý výsledok, ale nie spätná účtenka za každú údajnú platbu z roku 1917. Príčinná analýza musí stále odlíšiť pomoc pred prevzatím moci, neskorší nátlak a prijaté záväzky. Priestor na ďalší výskum tvoria dodatkové hospodárske dohody a vnútorné spory. V tejto pramennej prípadovej štúdii nepredstierame úplnú rekonštrukciu všetkých mierových rokovaní.

> *Vojenský nátlak, spolupráca a predchádzajúca subvencia nie sú jeden dôkaz.*

Zdroje / poznámky: S10, S25

19 / Čeka a červený teror: represiu netreba domýšľať

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Ustanovujúci dokument Čeky z decembra 1917 zriaďoval mimoriadnu komisiu pri Sovnarkome na boj proti kontrarevolúcii a sabotážam. Publikovaný výňatok uvádza sledovanie tlače, štrajkujúcich a pravicových eserov a opatrenia vrátane väznenia či odnímania potravinových lístkov. Pôvodný mandát a neskoršie rozšírenie praxe treba rozlišovať. [S26]

Rezolúcia o červenom terore z 5. septembra 1918 už explicitne ustanovuje represívnu politiku: izoláciu triednych nepriateľov v táboroch a popravy osôb spájaných s bielogvardejskými organizáciami či sprisahaniami. Tieto formulácie netreba zamieňať za neskoršiu protiboľševickú fantáziu. Ide o verejný prameň k vlastnej politike vlády. [S27]

V tomto bode nemá objektívnosť znamenať morálnu prázdnotu. Väznenie a zabíjanie ľudí podľa široko formulovaných kategórií ohrozuje individuálnu zodpovednosť a možnosť obhajoby. Toto je naše otvorene uvedené etické hodnotenie, nie doslovná sebaidentifikácia autorov rezolúcie.

Presnosť je však rovnako dôležitá pri počítaní následkov. Jeden dekrét nie je úplný zoznam vykonaných rozsudkov, úmrtí vo väzbe, vojnových strát ani obetí hladu. Na súčet treba definované kategórie a údaje z konkrétnych oblastí. Uznanie skutočnej represie neoprávňuje pripojiť k nej ľubovoľné číslo alebo preniesť vinu z rozhodujúcich orgánov na všetkých ľudí rovnakého pôvodu.

> *Doložený represívny príkaz je vážny fakt; nie je však neobmedzeným súčtom obetí.*

Zdroje / poznámky: S26, S27

20 / Občianska vojna a vonkajší zásah

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Vojnový rozpad a zápas o moc sa neskončili vyhlásením novej vlády. Územné záväzky Brestu, bezpečnostné opatrenia a zahraničné návrhy vojenskej činnosti dokladajú viacero paralelných konfliktov. Jedna schéma dvoch večných táborov nevystihne rozdiel medzi miestnou skupinou, vládou a dočasným zahraničným spojencom. [S25–S27, S36]

Americké aide-mémoire zo 17. júla 1918 výslovne odmietalo rozsiahlu intervenciu ako vhodné riešenie, ale súčasne pripúšťalo obmedzené vojenské úlohy: pomoc československým silám, ochranu zásob a určité formy podpory sebaobrany. Spojené štáty zároveň nevyhlasovali, že rovnaké obmedzenia zaväzujú každého ich spojenca. Ide o formulovanú politiku, nie o dôkaz, že každý neskorší vojenský čin presne zodpovedal vyhláseniu. [S36]

Pre slovenského čitateľa je československá stopa dôležitá, ale zaslúžila by si samostatnú štúdiu légií. Tu dokladáme jej prítomnosť v konkrétnom americkom rozhodovacom texte. Neprepisujeme celý priebeh sibírskych operácií na základe jednej diplomatickej poznámky.

Zahraničnú pomoc preto skúmame v jednotnom rámci: kto, kedy, komu a s akými obmedzeniami? Nie iba pomoc boľševikom, ale aj pomoc ich protivníkom mala vlastné ciele a riziká. Tento rámec nevyrovnáva automaticky vinu všetkých strán. Umožňuje priradiť zodpovednosť konkrétnemu rozhodnutiu a nevydávať vojnu za mechanické vykonanie jedného etnického alebo finančného plánu.

> *Zahraničný aktér nie je jednotná kategória; aj spojenci mali rozdielne obmedzenia.*

Zdroje / poznámky: S25, S26, S27, S36

21 / Náboženská sloboda a útok na inštitúcie

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Dekrét o slobode svedomia v použitej edícii z februára 1918 oddeľoval cirkev od štátu a deklaroval možnosť veriť aj nevyznávať náboženstvo. Zároveň náboženským spoločnostiam odnímal právnu subjektivitu a vlastnícke práva a ich majetok vyhlasoval za majetok ľudu. Podmienene povoľované užívanie bohoslužobných budov nebolo obnovením vlastníctva. [S28]

Tieto ustanovenia treba čítať spolu. Vybrať iba slobodu vyznania by prekrylo zásadný zásah do inštitucionálnej existencie náboženských komunít. Vybrať iba vyvlastnenie a tvrdiť, že dokument doslova zakázal každú súkromnú vieru, by zase nebolo verným opisom jeho znenia. Práva, obmedzenia a reálna prax tvoria tri skúmateľné roviny.

Text sa vzťahuje na náboženské spoločnosti všeobecne, nie iba na jednu kategóriu ľudí podľa predkov. Skutočné prenasledovanie kresťanov ani príslušníkov iných náboženstiev netreba zamlčať. Jeho dokladovanie však vyžaduje konkrétne rozhodnutia, postihnuté osoby a miestne svedectvá; z jedného právneho textu neodvodíme všetky počty obetí v nasledujúcich desaťročiach. [S28]

Pre hodnotenie Beterovho vysvetlenia je rozhodujúci rozdiel medzi protináboženskou štátnou politikou a tvrdením o dedenej nenávisti etnickej skupiny. Prvá má vlastné dokumenty a inštitúcie. Druhá potrebuje odlišný dôkaz, ktorý nemožno nahradiť vierou obetí alebo domnelým pôvodom niektorého funkcionára. Individuálna a inštitucionálna zodpovednosť ostáva konkrétna.

> *Právne zásahy skúmajme priamo; nenahrádzajme ich vysvetlenie dedičnou vinou.*

Zdroje / poznámky: S28, S31

22 / Pogromy: ani červená uniforma nebola zárukou ochrany

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Leninov prejav z marca 1919 odsudzuje protižidovské pogromy a odvádzanie hnevu na Židov ako skupinu. Je to doklad jeho verejného politického stanoviska. Nie je to doklad toho, že všetci ozbrojenci hlásiaci sa k sovietskej moci podľa neho konali. [S29]

McGeeverov výskum Umani ukazuje aj protižidovské násilie príslušníkov sovietskych jednotiek a problémy miestnych orgánov. Opisuje útoky jednej jednotky a zásah inej, ktorá násilie zastavila. Takýto prípad zároveň vyvracia jednoduchú zámenu: boľševické alebo červené označenie samo nezaručovalo ochranu židovských obyvateľov. [S30]

Pri atribúcii násilia treba sledovať dátum, miesto, konkrétnu jednotku a aktuálnu príslušnosť. Jednotky mohli meniť stranu a velenie nemuselo mať účinnú kontrolu. To neznamená, že konkrétni páchatelia alebo zanedbanie ochrany prestávajú existovať. Znamená to, že ich zodpovednosť nemáme odvodiť iba z neskoršieho súhrnného označenia.

Predstava židovského kolektívu ako jediného tvorcu boľševizmu prehliada aj židovských odporcov a obete jeho režimu. Opačné tvrdenie, že deklarovaná internacionalistická ideológia vylučuje antisemitizmus, však takisto neobstojí. Výskumná otázka sa preto obracia k činom: kto vydal príkaz, kto útočil, kto pomáhal, kto mlčal a kto mal možnosti zasiahnuť? Odmietnutie kolektívnej obžaloby nesmie byť únikom od konkrétnej zodpovednosti.

> *Prejav proti pogromom nie je dôkazom ich neprítomnosti.*

Zdroje / poznámky: S24, S29, S30

23 / Beterov boľševizmus a historická kategória

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

V AL50 z 30. septembra 1979 Beter pripisuje vznik boľševickej revolúcie údajnej chazarskej kontinuite a následné masové vraždenie interpretuje cez dedené nepriateľstvo ku kresťanstvu. Uvádza viac než sto miliónov kresťanov a viac než dvadsať miliónov nábožensky žijúcich Židov. Toto sú jeho tvrdenia, nie čísla zistené touto štúdiou; v príslušnej pasáži nepredkladá reprodukovateľný demografický výpočet. [S31]

Také sumy nesmú vstúpiť do historickej bilancie len preto, že boli vyslovené presvedčivo. Chýba presné obdobie, územie, definícia obete a doložený spôsob priraďovania náboženstva. RA07 ich preto hodnotí ako nepodložené a nepoužíva ich ako spoľahlivý súčet. Z existencie skutočných represií sa ich presná veľkosť odvodiť nedá. [S26–S28, S31]

AL67 z augusta 1981 rozlišuje obyčajných amerických Židov od skupín, ktoré autor označuje za sionistické a boľševické vedenie. Zároveň im pripisuje spoločný cieľ celosvetovej nadvlády. Obe vrstvy treba priznať: rozlišovanie v jeho jazyku existuje, ale samo nedokazuje tvrdenú koordináciu. Neskorší Bird’s-Eye View z roku 1983 navyše nie je doslovne totožný s pôvodnou nahrávkou. [S32, S33]

V Beterovom príbehu je „boľševik“ aj označením údajnej mocenskej frakcie v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch. V dejinách roku 1917 používame pojem pre konkrétnu politickú organizáciu a jej rozhodovanie. Bez rozlíšenia oboch významov by sa neskoršia teória nepozorovane zmenila na definíciu staršej udalosti.

> *Autorovo pomenovanie frakcie nie je samo osebe historickou identifikáciou.*

Zdroje / poznámky: S26, S27, S28, S31, S32, S33

24 / Záver: viac príčin, konkrétna zodpovednosť

DOBOVÉ PRAMENE / HISTORICKÝ KONTEXT / REDAKČNÁ ANALÝZA

Použité pramene podporujú rozlíšenie februárového pádu monarchie, októbrového prevzatia moci a následnej inštitucionálnej premeny. Organizované ozbrojené rozhodnutie, pozemkové zásahy, znárodnenie bánk, rozpustenie parlamentného orgánu a represívne nariadenia sú konkrétne doložené. Nejde iba o spor neskorších nálepiek. [S01, S08–S15, S26–S28]

Rovnako nie je správne odmietnuť nemeckú podporu ako číry výmysel. Jej dobové priznanie má pramennú váhu. Presná bilancia každého kanála a úplná vonkajšia kontrola sú však silnejšie otázky. Sissonove podvrhy nemožno používať ako pravé účtovníctvo a Schiffovu podporu Dočasnej vlády nemožno presunúť do neskoršieho boľševického obdobia. [S17–S23]

Výklad postavený na údajnej dedenej vôli celého etnika neprejde od dokladov k záveru bez nepreukázaných krokov. Chýba mu konkrétna organizácia kontinuity, merateľný tok rozhodnutí a spoľahlivé pravidlo odlíšenia nesúhlasných aktérov. Prítomnosť židovských revolucionárov, protiboľševických Židov aj židovských obetí sa musí skúmať bez odopierania identity ktorejkoľvek z týchto skupín. [S09, S22–S24, S29–S32]

Naše záverečné vysvetlenie je analytickou schémou, nie novým matematickým modelom: sociálna kríza vytvára možnosti; organizácia ich môže využiť; vonkajšia pomoc môže zvýšiť kapacitu; mocenské rozhodnutia a násilie formujú výsledok. Veľkosť jednotlivých účinkov nemožno určiť iba jedným telegramom. RA07 tak prináša pramenný vstup do problému, nie posledné slovo o všetkých dejinách revolúcie.

Priestor na ďalšie overenie zostáva konkrétny: úplné finančné spisy, regionálne výsledky volieb, miestne represívne postupy a úplné znenia odborných prác, ku ktorým toto vydanie nemalo prístup. Tieto medzery neprikrývame novou istotou. Zároveň nimi nevymazávame rozhodnutia a činy, ktoré už pramene dokladajú.

REDAKČNÁ SCHÉMA · NIE NOVÉ EMPIRICKÉ DÁTA

Analytické okruhy, nie namerané podiely príčin.

> *Presnosť nezmierňuje zodpovednosť; určuje, komu a za čo patrí.*

Zdroje / poznámky: S01, S08, S09, S10, S11, S12, S13, S14, S15, S17, S18, S19, S20, S21, S22, S23, S24, S26, S27, S28, S29, S30, S31, S32

Osoby a inštitúcie: nezamieňať

Meno alebo orgán	Úloha v použitých prameňoch	Zdroj
Mikuláš II. / Nicholas II	Panovník pri marcovej abdikácii; nie predseda októbrovej Dočasnej vlády.	S01
Alexander Kerenskij / Alexander Kerensky	Predstaviteľ Dočasnej vlády; protivník boľševického prevzatia moci.	S06–S07
V. I. Lenin	Autor aprílových téz, predseda prvého Sovnarkomu.	S04, S09
Lev Trockij / Leon Trotsky	V prvej vládnej listine komisár zahraničných vecí.	S09
Richard von Kühlmann	Nemecký štátny tajomník; záznam o podpore a mierovej príležitosti.	S17
Parvus / Helphand; Ganetskij / Ganetsky; Sumensonová / Sumenson	Mená v spore o finančné kanály; obvinenie nenahrádza úplný audit.	S18–S19
Jacob Schiff	Signatár aprílového telegramu; politické postoje treba dátumovať.	S22–S23
David R. Francis; Edgar Sisson	Účastníci príbehu sporných dokumentov; odlíšiť správu od príloh.	S20–S21
Soviet / Sovnarkom / Čeka	Rada / vláda / bezpečnostná komisia: nie synonymá.	S03, S09, S26

Zoznam vymedzuje roly, nie úplné životopisy, rodokmene či všetky politické postoje.

Register tvrdení / C01–C05

C01 · Lenin v októbri zvrhol cára.

V rozpore s chronológiou

Abdikácia patrí do marca NS; októbrový zásah smeroval proti Dočasnej vláde.

[S01, S07]

C02 · Každý soviet bol od začiatku boľševický.

V rozpore s dobovým programom

Aprílové tézy priznávajú menšinové postavenie boľševikov v mnohých radách.

[S04]

C03 · Boľševici získali celoštátnu volebnú väčšinu.

V rozpore s použitým prehľadom

Približne 24 % odovzdaných hlasov do Ústavodarného zhromaždenia nie je väčšina.

[S12, S13]

C04 · Nemecká podpora je celá vymyslená.

Vyvrátené dostupnými dokladmi

Logistická pomoc a Kühlmannovo priznanie podpory majú konkrétnu pramennú oporu.

[S17]

C05 · Je známa úplná bilancia a každý finančný kanál.

V tomto vydaní nepreukázané

Nemáme úplné spárovanie výdavkov, bankových prevodov a príjmov strany.

[S18, S19]

Register tvrdení / C06–C10

C06 · Sissonov súbor je autentické účtovníctvo sprisahania.

Neplatný dôkazný základ

Súbor je identifikovaný ako fabrikovaný; pravý sprievodný telegram ho neautentifikuje.

[S20, S21]

C07 · Schiffov aprílový telegram podporoval boľševickú vládu.

V rozpore so znením a dátumom

Podporuje Dočasnú vládu a odmieta separátny mier s Ústrednými mocnosťami.

[S22, S23]

C08 · Červený teror je iba nepriateľská propaganda.

V rozpore s vládnym prameňom

Rezolúcia z 5. septembra 1918 explicitne ustanovuje represívne opatrenia.

[S26, S27]

C09 · Leninovo odsúdenie pogromov dokazuje, že červené jednotky nepáchali pogromy.

Neplatné odvodenie

Prejav a správanie jednotiek sú odlišné doklady; prípad Umani ukazuje rozpor.

[S29, S30]

C10 · Dokumenty preukazujú Beterovu dedičnú os aj jeho súčty obetí.

Nepodložené v skúmanom rámci

Chýba preukázaná kontinuita organizácie i reprodukovateľná demografická bilancia.

[S31, S32, S33]

Chronológia / 1

Dátum	Udalosť	Zdroj
23 feb. / 8 mar. 1917	Začiatok masových protestov v Petrohrade.	S02
1 / 14 mar. 1917	Rozkaz petrohradského sovietu č. 1.	S03
2 / 15 mar. 1917	Abdikácia Mikuláša II.	S01
16 apr. 1917 NS	Lansing sprostredkuje telegram so Schiffovým podpisom.	S22
4 / 17 apr. 1917	Leninove aprílové tézy.	S04
22 júl / 4 aug. 1917	Publikácia použitého prokurátorského obvinenia.	S18
aug. / sep. 1917	Kornilovova aféra; mesiace OS / NS.	S06
10 / 23 okt. 1917	Rozhodnutie ústredného výboru o povstaní.	S08
2 nov. 1917 NS	Balfourova deklarácia v Británii.	S34
25 okt. / 7 nov. 1917	Prevzatie moci v Petrohrade.	S07
26 okt. / 8 nov. 1917	Sovnarkom, dekréty o mieri a pôde.	S09–S11

OS = starý (juliánsky) štýl; NS = nový (gregoriánsky) štýl. Dvojité dátumy sú OS / NS. Poradie udalostí sleduje NS; pri širšom období je zachovaná neistota.

Chronológia / 2

Dátum	Udalosť	Zdroj
12 / 25 nov. 1917	Začiatok volieb do Ústavodarného zhromaždenia.	S12
3 dec. 1917 NS	Kühlmannov záznam o podpore.	S17
7 / 20 dec. 1917	Ustanovenie Čeky.	S26
14 / 27 dec. 1917	Znárodnenie bánk.	S14
6 / 19 jan. 1918	Dekrét o rozpustení Ústavodarného zhromaždenia.	S13
21 jan. / 3 feb. 1918	Anulovanie štátnych pôžičiek.	S15
3 mar. 1918 NS	Brest-litovská zmluva.	S25
17 júl 1918 NS	Americké aide-mémoire o vojenskej činnosti.	S36
5 sep. 1918 NS	Rezolúcia o červenom terore.	S27
mar. 1919	Leninov prejav proti pogromom; iný druh dokladu než správy o násilí.	S29–S30
1979 / 1981 / 1983	AL50, AL67 a neskorší digest.	S31–S33

OS = starý (juliánsky) štýl; NS = nový (gregoriánsky) štýl. Dvojité dátumy sú OS / NS. Poradie udalostí sleduje NS; pri širšom období je zachovaná neistota.

Slovníček

Pojem	Význam v tejto štúdii
OS / NS	Starý juliánsky / nový gregoriánsky štýl; pre rok 1917 rozdiel 13 dní. [S16]
Soviet	Rada; samotné slovo neurčuje stranícke zloženie. [S03–S05]
Sovnarkom	Rada ľudových komisárov, vládny orgán; nie všetky soviety spolu. [S09]
Čeka / Cheka	Mimoriadna komisia boja proti kontrarevolúcii a sabotážam. [S26]
Eseri / SRs	Socialistickí revolucionári; vnútorné rozdelenie je podstatné pri voľbách a politike. [S12–S13]
Subvencia / Subsidy	Účelová finančná podpora; automaticky nevytvára právo ovládať príjemcu.
Proveniencia / Provenance	Pôvod a cesta zachovania dokumentu, vrátane sprostredkovateľov a edícií.
Autentický / Authentic	Dokument je tým, za čo sa vydáva; jeho obsah pritom môže obsahovať omyl alebo lož.
Kolektívna vina / Collective guilt	Pripisovanie zodpovednosti ľuďom len pre členstvo v etnickej či náboženskej kategórii.
Judeoboľševizmus / Judeo-Bolshevism	Naratív stotožňujúci boľševizmus so židovským kolektívnym sprisahaním; nie neutrálna kategória členstva. [S24, S29–S32]

Čitateľský postup a údaje o vydaní

Pri novom tvrdení určte dátum, inštitúciu a presné konanie. Potom oddeľte dokument od jeho obsahu: pravá správa môže zaznamenávať nepravdivé obvinenie. Pri peniazoch hľadajte príjemcu, účel a protidoklad; pri násilí konkrétny príkaz, páchateľov, obete a rozsah evidencie.

Porovnajte protichodné nálezy. Jedno odmietnutie pomoci nie je kompletný finančný audit, no nie je ani nič. Jedna dokumentovaná subvencia nie je úplné riadenie, no nie je ani nič. Záver musí zachovať skutočnú silu aj skutočné hranice dôkazu.

Vzťah k ďalším dielom: RA05 rieši smery sionizmu; RA06 konkrétne Rothschildove finančné vzťahy; RA08 Palestínu a vznik Izraela; RA11 spojí výsledky pri skúške Beterovej teórie. Žiadny budúci diel nie je automaticky ďalším potvrdením tejto štúdie.

RA07, verzia 1.0. Redakčná a pramenná uzávierka: 11. október 2026. Nezávislá AI-asistovaná publikácia pripravená na čitateľskú kontrolu; bez externého akademického recenzného konania. Označenie úplná štúdia znamená úplný text tohto vydania, nie úplné pokrytie dejín revolúcie.

Grafika: atmosférický obraz archívneho stola je opätovne použitý zo schválenej série RA06; nie je dobovou fotografiou ani rekonštrukciou zasadnutia z roku 1917. Nové didaktické schémy sú redakčné pomôcky. Texty a odkazy majú rovnaký obsah v PDF, HTML a TXT; strany ilustrovanej edície sú zámerne skrátené.

Príprava pre archív: www.peterdavidbeter.com · Me & Zen · Colombine Michelangelo. Tempus omnia revelat.

Pramene / S01–S05

S01 · Abdication Manifesto

Nicholas II; Seventeen Moments in Soviet History · 2/15 March 1917

Primary / translated · Manifesto; Golder (1927), pp. 297–298

Rozsah prístupu: Čítaný dostupný anglický preklad, nie rukopis. Dátum 2. marec je starý štýl.

https://soviethistory.msu.edu/1917/february-revolution/february-revolution-texts/abdication-manifesto/

S02 · February Revolution

Lewis Siegelbaum; Seventeen Moments in Soviet History · Undated web essay

Historical essay · Complete short essay

Rozsah prístupu: Použitý stručný odborný kontext; nie samostatný súpis všetkých februárových udalostí.

https://soviethistory.msu.edu/1917/february-revolution/

S03 · Order No. I

Petrograd Soviet; Seventeen Moments in Soviet History · 1/14 March 1917

Primary / translated · Order, clauses 1–7

Rozsah prístupu: Čítaný dostupný preklad rozkazu. Jeho adresát a podmienky sa nesmú vynechať.

https://soviethistory.msu.edu/1917/revolution-in-the-army/revolution-in-the-army-texts/order-no-i/

S04 · The Tasks of the Proletariat in the Present Revolution (April Theses)

V. I. Lenin; Marxists Internet Archive · 4/17 April 1917

Primary / translated · Theses 1–10

Rozsah prístupu: Čítaný dostupný anglický text. Program autora sa odlišuje od uskutočnenej politiky.

https://www.marxists.org/archive/lenin/works/1917/apr/04.htm

S05 · The Dual Power

V. I. Lenin; Marxists Internet Archive · 9/22 April 1917

Primary / translated · Complete article

Rozsah prístupu: Leninov vlastný výklad dvojvládia; nie neutrálne sebavysvetlenie všetkých strán.

https://www.marxists.org/archive/lenin/works/1917/apr/09.htm

Pramene / S06–S10

S06 · Kornilov Affair

Lewis Siegelbaum; Seventeen Moments in Soviet History · Undated web essay

Historical essay · Complete short essay

Rozsah prístupu: Použitá stručná rekonštrukcia krízy a jej následkov; nepredstierame preskúmanie celej korešpondencie.

https://soviethistory.msu.edu/1917/kornilov-affair/

S07 · Bolsheviks Seize Power

Lewis Siegelbaum; Seventeen Moments in Soviet History · Undated web essay

Historical essay · Complete short essay

Rozsah prístupu: Kontext októbrového prevzatia moci a interpretačného sporu.

https://soviethistory.msu.edu/1917/bolsheviks-seize-power/

S08 · Central Committee Decides on Armed Uprising

Bolshevik Central Committee; Seventeen Moments in Soviet History · 10/23 October 1917

Primary / translated · Resolution and vote

Rozsah prístupu: Čítaná publikovaná rezolúcia a údaj o hlasovaní 10 : 2; nie originál celej zápisnice.

https://soviethistory.msu.edu/1917/bolsheviks-seize-power/bolsheviks-seize-power-texts/central-committee-decides-on-armed-uprising/

S09 · Soviet of People’s Commissars (Sovnarkom)

Second Congress of Soviets; Seventeen Moments in Soviet History · 26 October / 8 November 1917

Primary / translated · Formation decree and roster

Rozsah prístupu: Prameň k zloženiu a deklarovanému mandátu vlády; nie genetický register členov.

https://soviethistory.msu.edu/1917/first-bolshevik-decrees/first-bolshevik-decrees-texts/soviet-of-peoples-commissars-sovnarkom/

S10 · Decree on Peace

Second Congress of Soviets; Seventeen Moments in Soviet History · 26 October / 8 November 1917

Primary / translated · Published decree

Rozsah prístupu: Čítaný dostupný text mierového návrhu; odlíšený od neskoršej zmluvy.

https://soviethistory.msu.edu/1917/treaty-of-brest-litovsk/treaty-of-brest-litovsk-texts/decree-on-peace/

Pramene / S11–S15

S11 · Decree on the Land

Second Congress of Soviets; Seventeen Moments in Soviet History · 26 October / 8 November 1917

Primary / translated · Decree and peasant mandate

Rozsah prístupu: Čítaný text vrátane odkazu na 242 miestnych mandátov. Žiadny nový pozemkový audit.

https://soviethistory.msu.edu/1917/peasant-revolution/peasant-revolution-texts/decree-on-the-land/

S12 · Constituent Assembly

Lewis Siegelbaum; Seventeen Moments in Soviet History · Undated web essay

Historical essay · Election overview and dissolution

Rozsah prístupu: Približne 24 % hlasov pre boľševikov je údaj tejto syntézy. Nevykonali sme nový volebný prepočet.

https://soviethistory.msu.edu/1917/constituent-assembly/

S13 · Dissolution of the Constituent Assembly

All-Russian Central Executive Committee; Seventeen Moments in Soviet History · 6/19 January 1918

Primary / translated · Published decree

Rozsah prístupu: Vládne zdôvodnenie rozpustenia, nie dôkaz súhlasu všetkých voličov.

https://soviethistory.msu.edu/1917/constituent-assembly/constituent-assembly-texts/dissolution-of-the-constituent-assembly/

S14 · Nationalization of Banks

All-Russian Central Executive Committee; Seventeen Moments in Soviet History · 14/27 December 1917

Primary / translated · Clauses on monopoly, merger and deposits

Rozsah prístupu: Čítaná publikovaná norma; nie dôkaz jej bezchybného vykonania.

https://soviethistory.msu.edu/1917/economic-apparatus/economic-apparatus-texts/nationalization-of-banks/

S15 · First Decrees of Soviet Power: Annulment of State Loans

Yuri Akhapkin, ed.; Lawrence & Wishart · 1970 edition; decree 21 January / 3 February 1918

Primary / edited translation · Document 36, printed pp. 90–91; PDF pages 89–90

Rozsah prístupu: Čítaný vybraný dekrét; prvá strana overená aj obrazom. Celá zbierka nie je predmetom rozboru.

https://www.marxists.org/history/ussr/government/1917/firstdecreesofsovietpower.pdf

Pramene / S16–S20

S16 · Introduction of a New Calendar

Council of People’s Commissars; Seventeen Moments in Soviet History · 24 January / 6 February 1918 (edition heading)

Primary / translated · Clauses 1–10

Rozsah prístupu: Citovaná edícia uvádza dátum 6. február. Kľúčové je pravidlo: po 31. januári nasledoval 14. február.

https://soviethistory.msu.edu/1917/new-letters-and-dates/new-letters-and-dates-texts/introduction-of-a-new-calendar/

S17 · Spiel um Weltmacht. Deutschland und die Russische Revolution

Gerd Koenen; Aus Politik und Zeitgeschichte / bpb · 18 August 2017

Historical research / reproduced primary · Sealed train; Kühlmann memorandum, 3 Dec. 1917; note 10

Rozsah prístupu: Čítaný článok a ním reprodukovaný nemecký záznam. Autograf v PA-AA sme nepreskúmali. Signatúra podľa autora: Deutschland Nr. 131, Geh., Bd. 18, Bl. 112ff.

https://www.bpb.de/shop/zeitschriften/apuz/254460/spiel-um-weltmacht-deutschland-und-die-russische-revolution/

S18 · Charges against the Bolsheviks

Petrograd prosecutorial account; Seventeen Moments in Soviet History · 22 July / 4 August 1917 (source publication)

Primary / accusation · Novaia Zhizn’; Browder & Kerensky (1961), pp. 1373–1376

Rozsah prístupu: Čítané obvinenie. Údaje o účtoch a svedkoch sú tvrdenia tohto prameňa, nie nami potvrdené platby.

https://soviethistory.msu.edu/1917/july-days/july-days-texts/charges-against-the-bolsheviks/

S19 · The Bolsheviks’ “German Gold” Revisited: An Inquiry into the 1917 Accusations

Semion Lyandres; Carl Beck Papers 1106 · 1995

Research / abstract only · Abstract and bibliographic record

Rozsah prístupu: Dostupný abstrakt a bibliografia. Veľké PDF sa nepodarilo načítať; závery celej monografie z abstraktu neodvodzujeme.

https://carlbeckpapers.pitt.edu/ojs/index.php/cbp/article/view/63

S20 · Francis to the Secretary of State, telegram 2354

U.S. Department of State, FRUS 1918, Russia, vol. I · 9–13 February 1918

Primary / diplomatic report · Document 371, opening paragraphs and purported enclosures

Rozsah prístupu: Čítaný sprievodný telegram; jeho pochybnosti odlíšené od údajných dôkazov v prílohách.

https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1918Russiav01/d371

Pramene / S21–S25

S21 · The Sisson Documents and their “distinguished place” in the history of disinformation

John Maxwell Hamilton & Christina Georgacopoulos · 2021

Research / abstract only · Intelligence and National Security 36(6), pp. 881–897; DOI 10.1080/02684527.2021.1946953

Rozsah prístupu: Dostupný abstrakt výslovne označuje dokumenty za fabrikované. Celý článok ani jeho úplný forenzný rozbor tu dostupný nebol.

https://repository.lsu.edu/manship_pubs/102/

S22 · The Secretary of State to Ambassador Francis, telegram 1321

U.S. Department of State, FRUS 1917, Supplement 2, vol. I · 16 April 1917

Primary / diplomatic record · Document 35; file 763.72119/563a

Rozsah prístupu: Čítaný celý krátky telegram: päť signatárov, podpora Dočasnej vlády, odmietnutie separátneho mieru.

https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1917Supp02v01/d35

S23 · Jewish Bankers, Russia, and the Soviet Union, 1900–1940: The Case of Kuhn, Loeb and Company

Priscilla Roberts · American Jewish Archives Journal 49(1–2), 1997, pp. 9–37

Historical research / author-posted text · Sections on 1917–1920 and accompanying notes

Rozsah prístupu: Čítaný autorský elektronický text s poznámkami; originály všetkých citovaných Schiffových listov sme nekontrolovali.

https://www.academia.edu/31625508/_Jewish_Bankers_Russia_and_the_Soviet_Union_1900_1940_The_Case_of_Kuhn_Loeb_and_Company_American_Jewish_Archives_Journal_49_1_2_1997_9_37

S24 · Bund Archives, RG 1400

YIVO Archives · Collection guide

Archival finding aid · Historical note and collection description

Rozsah prístupu: Použitý historický opis fondu; nie jednotlivé neprečítané zápisnice ani všetky stanoviská hnutia.

https://yivoarchives.yivo.org/index.php?id=33762&p=collections/controlcard

S25 · Treaty of Brest Litovsk

Russia and the Central Powers; Seventeen Moments in Soviet History · 3 March 1918

Primary / translated extract · Published articles 1–13

Rozsah prístupu: Čítaný webový výňatok; prílohy a všetky dodatkové zmluvy nie sú kompletne analyzované.

https://soviethistory.msu.edu/1917/treaty-of-brest-litovsk/treaty-of-brest-litovsk-texts/treaty-of-brest-litovsk/

Pramene / S26–S30

S26 · Establishment of the Cheka

Council of People’s Commissars; Seventeen Moments in Soviet History · 7/20 December 1917

Primary / later published extract · Published founding instructions

Rozsah prístupu: Dostupný preklad výňatku, publikovaného neskôr; nie úplný archív Čeky.

https://soviethistory.msu.edu/1917/state-security/state-security-texts/establishment-of-the-extraordinary-commission-to-fight-counter-revolution/

S27 · Resolution on Red Terror

Council of People’s Commissars; Seventeen Moments in Soviet History · 5 September 1918

Primary / translated · Published resolution

Rozsah prístupu: Čítané ustanovenia o terore, izolácii v táboroch a popravách; nejde o kompletný zoznam obetí.

https://soviethistory.msu.edu/1917/state-security/state-security-texts/resolution-on-red-terror/

S28 · Freedom of Religious Conscience

Council of People’s Commissars; Seventeen Moments in Soviet History · 2 February 1918 (edition heading)

Primary / translated · Clauses 1–13; Decrees, vol. I, pp. 373–374

Rozsah prístupu: Dátum prevzatý z nadpisu použitej edície; dátumy návrhu, prijatia a publikovania nezlučujeme. Čítané práva aj majetkové obmedzenia.

https://soviethistory.msu.edu/1917/conflict-with-the-church/conflict-with-the-church-texts/decree-on-the-freedom-of-conscience-and-on-clerical-and-religious-societies/

S29 · Anti-Jewish Pogroms

V. I. Lenin; Marxists Internet Archive · Recorded March 1919

Primary / translated speech · Complete short text

Rozsah prístupu: Čítaný prepis prejavu, nie nové overenie zvukovej nahrávky. Prejav nie je dôkazom poslušnosti všetkých jednotiek.

https://www.marxists.org/archive/lenin/works/1919/mar/x10.htm

S30 · Red Antisemitism: Anti-Jewish Violence and Revolutionary Politics in Ukraine, 1919

Brendan McGeever; Quest, no. 15 · 2019

Historical research · Especially Uman’; DOI 10.48248/issn.2037-741X/839

Rozsah prístupu: Čítaný článok s pramennými poznámkami. Jeho archívne zistenia citujeme sprostredkovane, nevydávame ich za vlastný výskum archívu.

https://www.quest-cdecjournal.it/red-antisemitism-anti-jewish-violence-and-revolutionary-politics-in-ukraine-1919/

Pramene / S31–S36

S31 · Audio Letter No. 50

Peter David Beter · 30 September 1979

Interpretive primary / transcript · Topic 3, especially the passage beginning “In 1917”

Rozsah prístupu: Čítaný prepis: prameň k Beterovým tvrdeniam, nie automatický dôkaz udalostí. Žiadne nové porovnanie s audiom.

https://www.peterdavidbeter.com/docs/all/dbal50.html

S32 · Audio Letter No. 67

Peter David Beter · 25 August 1981

Interpretive primary / transcript · Topic 2, American Jews and alleged factional alliance

Rozsah prístupu: Čítaný prepis; rozlíšenie medzi bežnými Židmi a údajnými frakciami neoveruje obvinenia o globálnom riadení.

https://www.peterdavidbeter.com/docs/all/dbal67.html

S33 · A Bird’s-Eye View of the Dr. Beter Audio Letter Series

Audio Books Inc.; Audio Letter Reference Digest · 1983

Later interpretive digest · Rothschild interests; Bolshevism and Zionism

Rozsah prístupu: Neskorší súhrn sa odlišuje od doslovného Beterovho listu. Čítaná dostupná webová verzia.

https://www.peterdavidbeter.com/docs/all/dbeye.html

S34 · Balfour Declaration

Arthur James Balfour; Avalon Project, Yale Law School · 2 November 1917

Primary / transcription · Complete letter

Rozsah prístupu: Použitý len na časové a inštitucionálne rozlíšenie; širší výklad patrí do RA05, RA06 a RA08.

https://avalon.law.yale.edu/20th_century/balfour.asp

S35 · Taking of the Winter Palace Re-enacted

Description of the 1920 spectacle; Seventeen Moments in Soviet History · 1920; retrospective staging

Primary / later reconstruction · Event description

Rozsah prístupu: Doklad neskoršej inscenácie, nie očité svedectvo o útoku v roku 1917.

https://soviethistory.msu.edu/1917/new-letters-and-dates/new-letters-and-dates-texts/taking-of-the-winter-palace-re-enacted/

S36 · The Secretary of State to the Allied Ambassadors: Aide-Mémoire

U.S. Department of State, FRUS 1918, Russia, vol. II · 17 July 1918

Primary / diplomatic policy · Document 345; file 861.00/3054b

Rozsah prístupu: Čítaný celý dokument. Deklarované obmedzenia zásahu nie sú dôkazom všetkých následných vojenských praktík.

https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1918Russiav02/d345